

Fruitteler moet eer- ander ritje maken

Fruitbedrijven in de Betuwe groeien fors. Zo ook de fruitschuren. Moeten we dat zomaar toelaten?

OPINIE
FRUITTEELT

door **Walter Post**

TIEL – Het is een deksels dilemma. De tuinbouw in het rivierengebied is met 20.000 werknemers de grootste bedrijfstak die we hebben. Elke andere bedrijfstak dan de fruitteelt wordt bij zijn groei en ontwikkeling geholpen: heel grote bedrijven krijgen belastingvoordeel, voor andere is er een regionaal beleid dat hen naar binnen moet trekken. De rode loper gaat uit, het warme bad, zo spreken bestuurders die erover moeten beslissen. Niet alleen overleggen de ambtenaren van de tien samenwerkende gemeenten in het rivierengebied eens per zes weken over mogelijke klanten en contacten die ze hebben opgedaan, er wordt ook internationaal aan werving gedaan voor het gebied. De Logistieke Hotspot Rivierenland is op beurzen in het buitenland te vinden en vertegenwoordigers van de streek bereizen het verre oosten, alwaar ze de loftrompet steken over de mogelijkheden in dit gebied. Een gebied met uitstekende verbindingen per trein en over de weg, vlak bij water, de Rotterdamse haven, grote vliegvelden en een enorme concentratie aan mogelijke afnemers van geïmporteerde producten: Europa.

Maar dat gaat eigenlijk alleen op voor bedrijven van buiten. Hoe staat het ervoor met bedrijven die hier al zitten: wat kun je als fruitteler nog verwachten van de lagere overheden waarmee je hier te

■ Vlak bij toeristische trekpleister Buren bouwt het zachtfruitbedrijf van Van Zetten uit Zoelen een nieuwe bedrijfsloods. Het zicht op de stad is voor altijd veranderd. foto William Hoogteyling

maken hebt?

Volgens de fruitteeltsector bar weinig, zo klaagt hij in gezamenlijkheid. En hij heeft gelijk. Al jaren zijn de fruittelers via hun netwerkclub Fruitpact bezig ruimte – letterlijk – te vragen voor hun bedrijven. Ze hebben om te beginnen wegen nodig om van en naar de boomgaard te komen. Sommige daarvan zijn te smal, of leiden door dorpskernen die 12 ton fruit op een truck niet lang doorstaan. Dus toen een jaar of acht geleden de fruitsector gesprekken aanging met gemeenten, samen met banken, de Nederlandse Fruitteelt Or-

ganisatie en vertegenwoordigers van de provincie, was er vrijwel meteen aandacht voor bouwen in het buitengebied. Want ook toen al kwam de schaalvergroting op gang. Bestaande fruitteeltbedrijven kochten en kopen langzaam maar zeker het land van de buurman op, want alleen nog in grote volumes appels of peren leveren tegen marginale winsten levert een inkomen op. Er ontstond ook een ander soort bedrijvigheid in het buitengebied van de Rivierenlandse fruitgemeenten. Want de grotere oogstper teler vroeg om laaddokken, be-

drijfshallen waarin je oogst kunt sorteren en vooral: bewaarcellen en koeling. Nu heeft de techniek het allang mogelijk gemaakt fruit een jaar lang te bewaren – appels en peren dan – maar het vergt nieuwbouw en natuurlijk ook investeringen. Dat is mooi, maar heeft ook nadelen. De afgelopen jaren verschenen er immense plaatstalen schuren in het buitengebied, en er zijn er meer op komst als het aan de fruittelers ligt. Als ze nog teler zijn, want menigeen verdient meer aan sorteren, verkopen en bezorgen. De handelaars zetten al enige tijd meer om dan de klassieke afzetorganisaties als Fruitmasters. Her en der verschijnen aanvragen

om nieuwe schuren neer te mogen zetten. Fruitpact doet zijn best: onder het motto Geef Fruit De Ruimte worden gemeenteraden ingelicht over de wensen. En wat mogelijk is qua inpassing in het landschap van nieuwbouw. Er verscheen onlangs nog een Inspiratieboek, bedacht door het Fruitpact, waarin een landschapsarchitect liet zien dat je schuren ook in een plat landschap kunt verstoppen. Door ze bijvoorbeeld archi-

“ Al jaren zijn de fruittelers via netwerkclub Fruitpact bezig ruimte te vragen voor hun bedrijven

tectonisch wat bijzonderder te maken en ze in groenstroken te plaatsen. Dat Tiel enkele jaren geleden suggereerde dat de fruitteelt met zijn sorteren en koelen beter naar een bedrijventerrein kon gaan, werd dan ook met afkeuring aangehoord. Als het aan de fruitsector ligt, moeten we maar wennen aan die groene plaatstalen kolossen in het landschap en trucks die over binnenweggetjes rijden. Vertrekken naar een bedrijventerrein? Dat is kapitaalvernietiging! Fruit moet op de plek van oogsten worden gesorteerd en gekoeld! En bovendien: we zitten hier al zo lang, waarom zouden we weggaan? Ik heb immer ruimte genoeg voor een nieuwe koelhal. Vaak gehoorde argumenten die een beetje glans aan het verliezen zijn.

In de publieke opinie keert het tij en de fruitteelt zal mee moeten zwemmen met de stroom. Een voorteken was er deze week al: heel dapper suggereerde het college van burgemeester en wethouders van Geldermalsen dat er op bedrijventerrein Hondsgemet Noord plaats is voor agribusiness, koelhuizen of sorteerhallen. Mooi idee want het ligt vlak bij de snelweg. Maar nog mooier is dat Geldermalsen, waar menige vraag om uitbreiding van een agrarisch pand op de bureaus belandt, in één adem door stelt voor de agribusiness ook iets aan de grondprijs te willen doen. Een goede suggestie. Want aan de Kuipershof merken bestuurders en raadsleden dat hun buitengebied, waar ook ondernemers in toerisme en recreatie steeds meer claims op doen gelden, niet mooier wordt van meer schuren. Ook al zaten de fruittelers er eerst, ze zullen iets anders moeten doen. Dat is niet moeilijk: in plaats van het oude ritje naar de veiling van de fruitteler van de toekomst een ritje naar zijn sorteerbedrijf moeten maken. En dat staat op een bedrijventerrein in de buurt.

Walter Post is redacteur van de editie Rivierenland van De Gelderlander.